

REZULTATI POSLJEDNJEG POPISA STANOVNIŠTVA PO NACIONALNOJ PRIPADNOSTI

Demografski pad nacionalnih manjina

Potvrđena očekivanja da će opasti udio manjinske populacije u Srbiji

Službeni rezultati popisa stanovništva obavljenoga 2011. godine, a koje je objavio **Republički zavod za statistiku** Srbije, ukazuju na trend smanjenja etničke heterogenosti. Prema ovim podacima opao je udio manjinske populacije u Srbiji. Demografski pad bilježi i većinska srpska populacija, ali je odnosu na druge narode sve dominantnija. Rezultati su pokazali da Srbi u Srbiji čine 83,3 posto ukupnog stanovništva. S takvim procentom Srbija ulazi u krug izrazito homogenih država.

u Srbiji popisnica nije morala biti potpisana, niste mogli ni dobiti njezinu kopiju, a niti naknadno ne možete dobiti podatke iz osobne popisnice, jer se ti podaci smatraju tajnim, dok je u Hrvatskoj popisnica morala biti potpisana, popisivač je bio obvezan izdati kopiju i naknadno se mogu tražiti službeni podaci iz popisnice, te u nedostatku podataka u odnosu na pojedinačna seoska naselja, iz prvih rezultata se može izvući nekoliko zaključaka«, kaže predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. *Slaven*

kod Hrvata. Također, postotak pada Hrvata se odnosi na državnu razinu, dok je u sredinama gdje je veća koncentracija Hrvata taj pad manji, primjerice u Subotici, međutim, istodobno je došlo do značajnog povećanja broja stanovnika u rubrikama 'nisu se izjasnili', 'regionalna pripadnost' te 'nepoznato'. Na državnoj razini broj ovako izjašnjenih je 3,8 posto, oko 6,25 posto u Vojvodini, a u Somboru i Subotici preko 10 posto, što ne govori samo o većem broju nacionalno mješovitih brakova, već prije o etničkoj mimikriji – ovdje se 'preselio' najveći broj prijašnjih Jugoslavena. U Subotici i Somboru u postotcima je došlo do većeg broja smanjenja izjašnjenih kao Bunjevci, nego kod Hrvata. Za ove dvije popisne kategorije uočljivo je da je u gradskim nase-

VLASTITIM PRIMJEROM SVJEDOČITI PRIPADNOST HRVATSKOME NARODU

Dr. Slaven Bačić kaže da odgovor o razlozima demografskog pada ovdašnjih Hrvata zahtijeva ozbiljna istraživanja.

»Razlozi su brojni – negativan prirodni priraštaj, emigracija, porast etničke mimikrije, nenasilna asimilacija, samo je teško odrediti omjer pojedinih čimbenika. Osobno držim da je jedan od ključnih čimbenika izrazita etnocentričnost Srbije, koja rađa nelagodu i strah kod manjinskih zajednica, što se onda reflektira i na ostale nabrojane čimbenike, ali i neke druge, kao što je to bila izrazito negativna medijska kampanja prema promidžbi za popis koju je organizirao HNV«.

Govoreći o mogućnostima zaustavljanja takvog trenda, Slaven Bačić kaže da Srbija nije izuzetak, jer je smanjenje broja pripadnika manjinskih zajednica u uvjetima globalizacije i urbanizacije trend koji se bilježi u cijelome svijetu i ističe da je jedan od načina njegova usporavanja i aktivan

ZABRINJAVAJUĆI PODATAK

Između dva popisa stanovništva u Srbiji se »izgubilo« oko 13.000 Hrvata. Najviše Hrvata živi u Vojvodini, njih 47.044, od čega najveći dio u sjevernoj Bačkoj, Subotici i okolici.

Prema podacima popisa stanovništva iz 2002. godine 70.602 građana Srbije se izjasnilo kao Hrvati, dok se na prošlogodišnjem popisu kao Hrvatima izjasnilo njih 57.900, tako da je udio Hrvata u ukupnom broju stanovnika s 0,94 posto pao na 0,81 posto.

SMANJENJE BROJA HRVATA

»Ukoliko pretpostavimo da su rezultati točni, jer ne treba zaboraviti da na popisu

Bačić, komentirajući smanjenje broja Hrvata na području Srbije.

»Najprije, sve su manjinske zajednice, osim Bošnjaka i Roma, te Goranaca, Nijemaca i Rusa, zabilježile pad stanovništva, ali je on uopće promatrano među najvećima u Hrvata poslije osoba koje su se izjasnile kao Jugoslaveni te Crnogoraca. Dalje, smanjenje broja pripadnika manjinskih zajednica je manje u ruralnim nego urbanim sredinama, pa je primjerice pad broja Slovaka i Rusina manji nego

NOVA DEMOGRAFSKA SLIKA

Postotak većinskog naroda u Srbiji raste u odnosu na ostale. Demografski i nedemografski faktori utjecali su na smanjivanje manjinske populacije.

ljima veći broj izjašnjenih kao Hrvati, nego Bunjevci, dok je u seoskim naseljima u okolici Subotice obratno. Zaključak je da je Vojvodina i statistički degradirana kao tek jedna od statističkih regija, bez ikakvih posebnosti u odnosu na ostale dijelove Srbije«.

rad u ostvarivanju manjinskih prava.

»Za to, najprije, primjer mora pružati manjinska elita, jer nisu rijetki obratni slučajevi u našoj zajednici, primjerice da vijećnici HNV-a ili članovi uredništava naših medija, svoju djecu ne uklju-

čaju u obrazovni sustav na hrvatskome, iako za to imaju uvjeta, za što, osim istinske volje, treba uložiti još i minimalni napor – dijete dovoziti nekoliko ulica dalje u školu, potaknuti organiziranje predmeta hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, a da ne govorimo o neprućenju ovdašnjih hrvatskih medija. A isto to bi onda trebalo očekivati i od pojedinih članova naše manjinske zajednice, a ne samo tražiti korist od hrvatstva, primjerice, hrvatsko državljanstvo ili plaću, dok istodobno mnogi ovdašnji Hrvati koji imaju dvojno hrvatsko državljanstvo ili su profesionalno uposleni u manjinskim institucijama ne žele participirati u vršenju manjinskih prava, što onda obesmišljava napore drugih za očuvanjem nacionalne samobitnosti. Dakle, jedan od mogućih odgovora na vaše pitanje o mogućnostima zastavljanja demografskog pada ovdašnjih Hrvata jest vlastitim primjerom svjedočiti pripadnost hrvatskome narodu«.

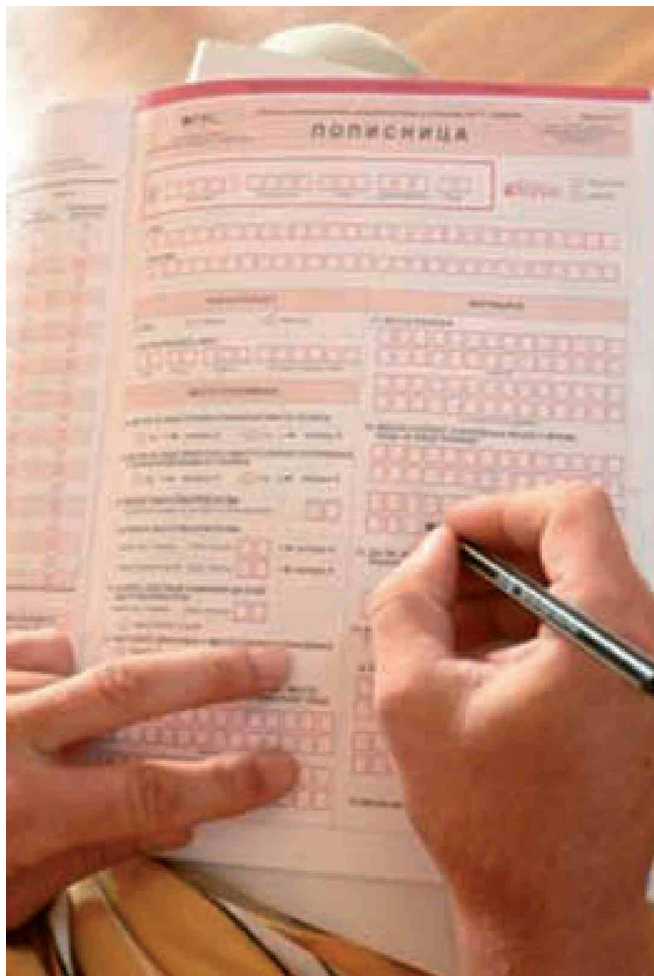
JAČATI MANJINSKE INSTITUCIJE

Predsjednik DSHV-a i narodni zastupnik *Petar Kuntić* također ističe kako postoji više razloga demografskog pada hrvatske manjine.

»Opći trend pada nataliteta u državi je zahvatio i našu manjinsku zajednicu, a neperspektivnost i gospodarska kriza su doveli do odliva mladih ljudi u matičnu državu ili u treće zemlje. Sve je to doprinijelo smanjenju broja ovdašnjih Hrvata.

Također, strah je sigurno utjecao na izjašnjavanje o nacionalnoj pripadnosti, pogotovo kod nas Hrvata s obzirom da je animozitet većinskog stanovništva prema

nama, prema istraživanju Gallupa, izražen u velikom postotku. Problem je i podjeljenost između bunjevačkih Hrvata i onih koji se izjašnjavaju kao Bunjevci nehrvati. Nažalost, to nekom odgovara. Mi smo službeno peta manji-

na po brojnosti u Srbiji, ali to nije utjeha, s obzirom da je ovo veliki pad u odnosu na neke ranije popise, a pogotovu u odnosu na popis odmah poslije II. svjetskog rata. Sada nas ima točno jedna trećina u odnosu na taj broj. Takav trend može se ublažiti isključivo izgradnjom i jačanjem manjinske samouprave, naših manjinskih hrvatskih institucija, na tome trebamo ustrajno raditi, vremena za čekanje nema, a zakonske osnove postoje«, kaže Petar Kuntić.

RAZLOZI SMANJIVANJA MANJINSKE POPULACIJE

U razgovoru o razlozima ubrzanog smanjivanja manjinske populacije prof. dr. *Iren Gabrić-Molnar* kaže da su razlozi emigracija, asi-

lježen kod Roma, Bošnjaka, Goranaca i Muslimana, a u zadnjem popisu nije bilo Albanaca. Važno je istaknuti da je broj onih koji se nisu izjasnili po nacionalnoj pripadnosti veoma velik, oko 160 tisuća. Po mom mišljenju, razlozi smanjivanja pojedine manjinske populacije su prije svega emigracija, ne samo u svoju matičnu zemlju, nego i u zemlje Europske Unije, pa čak i dalje, zatim asimilacija i negativan prirodni priraštaj. Moram istaknuti da pokraj onih pripadnika manjina koji se nisu izjasnili, primjerice osobe iz miješanih brakova, imamo i osobe koje se izjašnjavaju po regionalnoj pripadnosti, pogotovo u Vojvodini«.

OPADANJE MULTIETNIČNOSTI SRBIJE

Prof. dr. *Iren Gabrić-Molnar* navodi kako je u pitanju trend opadanja stvarne multietničnosti Srbije.

»Srbija se sve više homogenizira po svojoj nacionalnoj strukturi. Srba je u ukupnom stanovništvu 2002. godine bilo 82,86 posto, a sada 83,32 posto, mada se i njihov apsolutni broj smanjio za 224, 688, što iznosi pad od 3,62 posto. U Vojvodini je također porastao relativni broj Srba na 66 posto, a udio Madara se smanjio s 15 na 13 posto. Ukupan pad Madara je tako 13,43 posto. Svi ostali su po svom udjelu ispod 3 posto u ukupnom broju stanovnika pokrajine. S druge strane se, međutim, javljaju nove manjine s neznatnim brojem, kao što su Nijemci i Rusi. Ja bih izdvojila jedan interesantan podatak: upravo u najrazvijenijoj, beogradskoj regiji udio Srba je najveći - 90 posto«.

Zvonko Sarić